

Ricard Novellas

FORMACIÓ. Centres com Elisava (a la foto una exposició de l'escola) ofertaran graus de disseny en el marc del Pla de Bolònia

El disseny afronta Bolonya amb manca de docents llicenciats

TÍTOLS. ELS GRAUS DE DISSENY GRÀFIC REQUERIRAN PROFESSORAT AMB TÍTOL UNIVERSITARI OFICIAL EN UN SECTOR EN QUÈ, FINS ARA, NO EXISTIEN CARRERES HOMOLOGADES ■■■ **ORDENACIÓ.** EL CANVI HA DE SERVIR PER ESTRUCTURAR LA FORMACIÓ

ROGER VALLS
BARCELONA

Com es pot crear una titulació universitària sense personal docent llicenciat per impartir les assignatures? Aquesta és la situació que es trobarà el sector del disseny gràfic quan s'iniciïn els nous graus universitaris que han de posar ordre en el sector. Dels títols universitaris no homologats i cicles formatius diversos que hi havia fins ara es passarà a graus oficials a escala europea, que, per llei, requeriran professors amb títols universitaris oficials. Un canvi que significarà l'ordenació d'un sector caracteritzat per la dispersió, les micropimes i la percepció errònia de la seva tasca.

La importància econòmica del disseny gràfic català i el seu renom internacional són proverbials; ara be, també és cert que són molts habituals l'intrusisme professional i un cert desordre quant a les especialitzacions. «La relativa bonança econòmica del sector ha fet que no ens preocupéssim de la seva ordenació formativa», assegura Jesús del Hoyo, degà del Col·legi de Disseny Gràfic de

Catalunya, «Bolonya ens servirà per estructurar el sector i les especialitzacions». Amb l'entrada en vigor de l'espai europeu d'educació superior, totes les escoles superiors de disseny catalanes impartiran graus mitjançant acords amb els principals centres universitaris.

L'Escola Superior de Disseny (Esdi) serà la primera a oferir els nous cursos (probablement el 2008-2009) mitjançant un acord amb la Universitat Ramon Llull. Un altre dels centres històrics de la ciutat,

l'Escola Elisava, és immers en la redefinició dels nous plans d'estudi al costat de la Universitat Pompeu Fabra, i l'Escola de Disseny i Art (Eina) es troba en una situació semblant amb la Universitat Autònoma de Barcelona. «Els centres que imparteixen cicles formatius de disseny, com la tradicional Escola Massana, ja contempen la possibilitat d'impartir una diplomatura», recorda Del Hoyo.

La manca de llicenciats pot esdevenir un problema ja que, per llei, la

major part del personal docent ha de ser titulat i, fins i tot, doctorat. «La major part dels professionals del sector no disposa d'un títol universitari oficial perquè no existia, tret dels que s'han especialitzat sortint de facultats com la de belles arts», explica Del Hoyo, «i cal tenir en compte que en els ensenyaments universitaris només un 15% dels professors poden ser professionals sense llicenciatura». Per pal·liar aquesta situació, el Col·legi de Disseny Gràfic i la Generalitat

estudien la possibilitat de crear mòduls formatius a mida per a professionals sense titulació però d'una gran trajectòria en el sector. «La dificultat rau en la diversitat de formacions de què gaudeixen els nostres professionals: FP, seminaris, escoles d'arts i oficis...», assegura Del Hoyo.

Un altre dels efectes col·laterals de la manca de llicenciats del sector és que impedeix la seva col·legiació. Tal com explica el degà, «aquest 1 de juliol s'ha tancat la moratòria que donava la Generalitat per col·legiar-se sense tenir títol universitari». I

PER LLEI, EL COS DOCENT DE LA UNIVERSITAT HA DE TENIR UN MÍNIM DE TITULATS

EL SECTOR EL FORMEN MICROPIMES I TÉ UN ALT GRAU D'INTRUSISME PROFESSIONAL

això que la creació d'un col·legi de disseny ha estat una de les reclamacions del sector a la Generalitat durant les darreres dues dècades i es va fer realitat a l'octubre del 2004. «Volem ser el pal de paller de defensa de la professió, donar a conèixer els drets i deures, i evitar l'intrusisme», afirma.

I és que la idiosincràsia del sector fa que els seus professionals vagin per lliure. «Existeix una gran quantitat d'estudis de disseny formats per una sola persona i caldrien fusions si volem mantenir la potència del disseny al nostre país», explica Del Hoyo. Amb tot, les perspectives són bones, ja que la imatge, avui dia, és clau per a la competitivitat de les empreses i això passa pel disseny.

PERCEPCIÓ ERRÒNIA. Tot i això, Del Hoyo reclama més visibilitat per al sector, ja que la percepció de la tasca del dissenyador des de l'empresa sol ser errònia. «Es pensen que som artistes que només fem el dibuix de la marca», es lamenta, «quan en realitat som tècnics de comunicació empresarial i la part gràfica és només una petita part de la nostra feina». Aquest desconeixement també té derives més negatives, com el poc respecte pels drets d'autor del dissenyador o l'intrusisme en la seva feina.

La tasca que des de fa quatre anys realitza el Col·legi de Disseny Gràfic de Catalunya ha de servir per aglutinar el sector en un sol interlocutor amb la societat, un fet que hauria de significar una empenta per a un sector amb una enorme tradició al nostre país i un gran potencial. Bolonya, per la seva banda, pot consolidar el seu prestigi formatiu en diferents especialitzacions. ■

La història

EL DISSENY GRÀFIC CATALÀ VA SER DELS PIONERS A EUROPA

Corria l'any 1775 quan la Junta de Comerç de Barcelona es va adonar que els seus productes, de qualitat contrastada, tenien molta menys sortida que els francesos. La clau era en el *packaging*. Mentre els articles dels nostres veïns del nord tenien cura de l'embolcall, els d'aquí es venien directament al client final sense tenir en compte cap criteri estètic. És per això que, aquell mateix any, la Junta va fundar la primera escola de disseny de l'Estat i una de les pioneres

d'Europa, un fet que ha donat prestigi al disseny català i l'ha fet avançar-se als esdeveniments. Més tard, aquest sector, nascut merament del món empresarial, es va anar vinculant més al món artístic amb la creació del Foment de l'Art i el Disseny l'any 1903, per donar més projecció als professionals, o la fundació de l'Escola de Belles Arts el 1929. Els centres privats com Elisava van començar a aparèixer més tard, cap allà els anys seixanta. En l'actualitat,

la professió sol estar més vinculada al camp artístic que a l'empresarial i això pot significar desmerèixer el vessant tècnic i comunicatiu del disseny. «Dissenyes o treballes?» era la pregunta que es feia en aquests cercles els anys vuitanta, com si fossin dos conceptes excloents. Ara, en benefici del prestigi del disseny gràfic, els seus professionals volen que es reconegui socialment la seva tasca més enllà de l'àmbit artístic. «Dissenyo, per tant, treballo.»